

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА

ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

**ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

**для здобувачів 3-го курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 053 Психологія**

Схвалено на засіданні кафедри
психології та педагогіки,
протокол від 25.08.2023 № 17

Завідувач кафедри
Вікторія КОРНІЄНКО
____.____.2023

Рівень вищої освіти: *перший(бакалаврський)*

Галузь знань: *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність: *053 «Психологія»*

Освітня програма: *«Психологія»*

Статус навчальної дисципліни: *обов'язкова*

Мова навчання *українська*

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.23 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту/факультету
Протокол від №

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

(підпис)

Бурлакова І.А.

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти

Протокол від 20.06.2023 № 20

Програма та методичні рекомендації з навчальної практики // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 12 с.

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри психології та педагогіки, кандидатка педагогічних наук, Горіна ОТ.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри психології, ВПНЗ Дніпропетровського гуманітарного університету, доктор психологічних наук, Самойлов О.Є.
2. Професор кафедри загальної та соціальної психології ДНУ імені Олеся Гончара, доктор психологічних наук, професор Батраченко І.Г.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин:	90 год	90 год
Рік підготовки:	3	3
Семестр:	6	6
Лекції	-	-
Семінарські	-	-
Практичні	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	-	-
Підсумковий семестровий контроль:	Залік	

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1.1. **Мета** — ознайомлення здобувачів з формами, особливостями роботи та первинними навичками професійної діяльності психолога.

1.2. **Основні завдання** проходження добувачами навчальної практики:

- ознайомлення здобувачів з необхідною додатковою інформацією про професію психолога;

- відповідальне ставлення до професійного саморозвитку та самовдосконалення;

- ознайомлення з діапазоном діяльності психолога-практика в різних галузях соціального функціонування (умови праці, необхідна документація, функціональні та посадові обов'язки);

- закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок здобувачів з фахових дисциплін;

- навчання здобувачів пошуку інформації з різних джерел та використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою: *«Психологія»*

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний

інструментарій

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Пререквізити навчальної дисципліни

Передбачено попереднє оволодіння всіма дисциплінами, які здобувачі вивчали на протязі трьох років.

Постреквізити навчальної дисципліни

Дисципліни, які будуть використовувати результати навчальної практики.

Програмні результати навчання:

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ:

Проходження навчальної практики може бути на базі навчального закладу, на підприємствах, в психологічній службі та ін. закладах.

Проходження практики в навчальних закладах передбачає реалізацію здобувачами наступних завдань:

- визначити основні завдання та напрями роботи психолога в даному навчальному закладі;

- скласти програму та коротку лекцію для студентів або слухачів даного закладу освіти;
- написати щоденник та скласти звіт за результатами проходження практики.

Навчальна практика здобувачів на підприємствах:

- визначити основні напрями та специфіку роботи психолога на даному підприємстві;
- ознайомитися із нормативною документацією, яка регламентує діяльність психолога на цьому підприємстві;
- вести спостереження за роботою психолога та виконувати функції асистента психолога (психодіагностична, просвітницька, психопрофілактична та ін. види діяльності); записувати результати спостереження та аналізу досвіду роботи психолога у щоденнику практики;
- підготувати лекційне або тренінгові заняття для працівників підприємства.
- написати щоденник та скласти звіт за результатами проходження практики.

Зміст індивідуального завдання конкретизується і уточнюється під час проходження практики керівниками від навчального підрозділу і психологом від бази практики. При цьому слід урахувувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати як потребам виробництва, так і цілям і завданням навчального процесу.

Навчальна практика здобувачів на базі психологічної служби передбачає наступні з визначити основні напрями та специфіку роботи психолога на даному підприємстві;

- ознайомитися із нормативною документацією, яка регламентує діяльність психолога в психологічній службі;

- вести спостереження за роботою психолога та виконувати функції асистента психолога (психодіагностична, просвітницька, психопрофілактична та ін. види діяльності); записувати результати спостереження та аналізу досвіду роботи психолога у щоденнику практики;
- підготувати лекційне або тренінгові заняття для працівників психологічної служби;
- написати щоденник та скласти звіт за результатами проходження практики.

Структура і зміст індивідуального завдання визначається і уточнюється під час проходження практики керівниками від навчального відділу і психологом від бази практики. При цьому слід урахувати конкретні умови та можливості підприємства.

2.1. Рекомендована література

1. Белякова С. М. Практична діяльність психолога в закладах освіти. / С. М.Белякова // навчально-методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич, 2014. – 112 с.
2. Вітюк Н.Р. Навчальна практика: методичні рекомендації для студентів II курсу спеціальності «Психологія». Івано-Франківськ: МістоНВ, 2015. 44 с.
3. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник / Григорій Петрович Васянович– К. : Педагогічна думка , 2012. – 114 с.
4. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
5. Панок В.Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навчальний посібник В.Г. Панок, Я.В. Чаплак, Я.Ф.Андрєєва/ за заг.ред. В.Г Панка, І.М. Зварича. - Ченівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019 – 384 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дотримання правил поведінки та професійної етики під час проходження навчальної практики

При виконанні заходів Програми практики й одержаних від керівників практики доручень здобувачі повинні суворо дотримуватись вимог законів, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України й інших нормативних актів МВС, НПУ щодо дотримання дисципліни та законності.

Набуття здобувачами навичок під час практичної підготовки, необхідних для виконання професійної діяльності

При виконанні заходів Програми практики й одержаних від керівників практики доручень необхідно керуватись вимогами Законів України, наказами МВС та МОН України.

З метою успішного проходження практики здобувач зобов'язаний оформити щоденник та звіт.

Здобувач має своєчасно надати матеріали для оцінювання результатів виконаних завдань практики та відповідно до графіку захисту взяти участь у захисті звіту.

Рекомендації щодо оформлення матеріалів практики

На всіх етапах проходження практики здобувачі отримують індивідуальні консультації у керівника практики.

Обов'язковим для них є ведення щоденника з практики встановленого зразка, в якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи і форми контролю, який додається до звіту з практики.

По закінченню практики студенти надають керівнику практики звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати звіт, заповнений щоденник та зробити презентацію своєї роботи.

Оцінка за практику виставляється за підсумком результатів проведення відповідної завданням практики роботи (рівень теоретичного обґрунтування і якість методичного забезпечення), якості продемонстрованих студентом вмінь і навичок, а також рівня професійної компетенції студента, виявленого у процесі проходження навчальної практики. Оцінка за підсумками навчальної практики за чотирьохбальною системою: «2» - незадовільно, «3» - задовільно, «4» - добре, «5» - відмінно.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. За результатами проходження навчальної практики здобувачі бакалаврського рівня вищої освіти, подають на кафедру психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Університету такі документи: Щоденник зі звітом, характеристику-відгук.

1.1. Щоденник практики є засобом фіксації діяльності здобувачів під час проходження практики, який заповнюється здобувачем особисто крім розділу «Відгуки осіб, які перевіряли проходження практики».

1.2. Звіт за результатами проходження практики повинен містити відомості про виконання здобувачем програми та індивідуального плану проходження практики. Реквізити, форма та складові звіту мають відповідати чинним нормативно-правовим актам МВС та МОН України з оформлення документів.

1.3. Характеристика-відгук обов'язково містить такі дані: обсяг та якість виконання Програми та індивідуального плану проходження навчальної практики, рівень підготовленості здобувача до виконання службових та професійних обов'язків; вміння реалізувати набуті знання на практиці; наявність навичок правильного застосування спеціальних і технічних засобів, вміння складати службові документи; рівень дотримання дисципліни та законності, особливості морально-вольових якостей, ставлення до роботи у цілому; підсумкова оцінка за практику.

2. Здобувач, який не виконав Програму практики, отримав негативний висновок про якість її відпрацювання або незадовільну оцінку під час захисту, ректором може бути надано право повторного її проходження.

Після повторного проходження практики здійснюється її захист. У разі повторного невиконання програми практики, отримання негативного висновку про якість її відпрацювання або незадовільної оцінки під час захисту, здобувач відраховується з Університету у встановленому законодавством порядку.

3. Здобувачі, які отримали незадовільні оцінки за результатами захисту практики, до атестації не допускаються як такі, що не виконали навчальний план.

4. Документація, що надається здобувачами для захисту результатів проходження наукової практики, зберігається на Кафедрі протягом одного навчального року і знищується у встановленому порядку.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Усі зміни та доповнення до цієї Програми вносяться шляхом їх затвердження наказом ректора Університету.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо складання характеристики-відгуку на здобувача

Характеристика складається за 5 днів до закінчення строку проходження навчальної практики безпосереднім керівником практики та посвідчується підписом завідувача кафедри.

Характеристика повинна містити такі відомості:

1. Дані здобувача: прізвище, ім'я, по батькові, номер навчальної групи, назва факультету.
2. В якому підрозділі Університету проходив практику.
3. Період проходження педагогічної практики.
4. Обсяг і якість виконання Програми та індивідуального плану проходження практики.
5. Якість теоретичної підготовки здобувача.
6. Рівень підготовленості здобувача до виконання службових обов'язків і вміння реалізувати набуті знання на практиці.
7. Наявність навичок правильно застосовувати спеціальні й технічні засоби, складати службові документи.
8. Особисті морально-вольові якості, дисциплінованість, старанність, ділові якості здобувача бакалаврського рівня вищої освіти, ставлення до виконання службових обов'язків.
9. Професійний, загальний інтелектуальний і рівень розвитку здобувача.
10. Ставлення до роботи в цілому, виявлені недоліки в роботі, їх причини.
11. Оцінку за підсумками навчальної практики за чотирьохбальною системою: «2» - незадовільно, «3» - задовільно, «4» - добре, «5»- відмінно. Заохочення та стягнення, які застосовувались до здобувача під час практики
12. Рекомендації за підсумками навчальної практики щодо доцільності подальшої роботи здобувача в органах, підприємствах, установах та організаціях.
13. Пропозиції стосовно поліпшення окремих аспектів підготовки фахівців в Університеті.

Додаток 2
до Програми навчальної практики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (назва кафедри)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (дата)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження навчальної практики здобувача навчальної групи _____

_____ (шифр групи)

_____ курсу факультету

_____ (назва факультету)

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

Період проходження практики

з _____ до _____

№ з/п	Заплановані заходи	Відмітка про виконання
1. Ознайомитись		
1.1.		
2. Вивчити		
2.1.		
3. Взяти участь		
3.1.		
4. Виконати		
4.1.		
5. Навчитись		
5.1.		
6. Профорієнтаційна робота		
6.1.		

Здобувач
навчальної групи _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

(дата)

ПРИМІТКИ:

1. Категорично забороняється приєднувати до матеріалів практики документи, що містять інформацію з обмеженим доступом, або їх копії.

2. Відсутність у здобувача щоденника практики, суттєві порушення вимог щодо його заповнення є підставою для недопущення здобувача до захисту результатів практики.

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Перший тиждень ПЛАН РОБОТИ

на _____ 20__

/п	Заходи	Час виконання	Оцінка за виконання

Здобувач вищої освіти навчальної групи _____

Керівник практики від факультету, кафедри _____

—

—

—

(підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)

ПЛАН РОБОТИ

на _____ 20__

/п	Заходи	Час виконання	Оцінка за виконання

Здобувач вищої освіти навчальної групи _____

Керівник практики від факультету, кафедри _____

—

—

(підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)

Керівник практики від факультету

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник практики від кафедри

- практичні навички, отримані під час проходження практики ;
- перелік документів, які були складені безпосередньо;
- труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження практики;
- інша інформація, що впливає на якість проходження практики .

**Відгук, оцінка і загальний висновок керівника практики від факультету,
кафедри**

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Дата	Відгук	Підпис, прізвище, посада

Висновок керівника практики від кафедри

Дата захисту _____ 20____ року

Захищено з оцінкою _____

Оцінка:

за національною шкалою (словами)	кількість балів (цифрами і словами)	за шкалою ЄКТС

Керівник практики від кафедри

(посада, звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(перелік визначає кафедра)

Пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу та покращення організації і проведення навчальної практики

Труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження навчальної практики

Здобувач навчальної групи _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(дата)

Керівник практики від підрозділів: Університету, факультетів, кафедр

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(дата)

ПОГОДЖЕНО:

Керівник від Університету, факультету, кафедри, де організовано проходження практики

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(дата)

Захищено з оцінкою _____